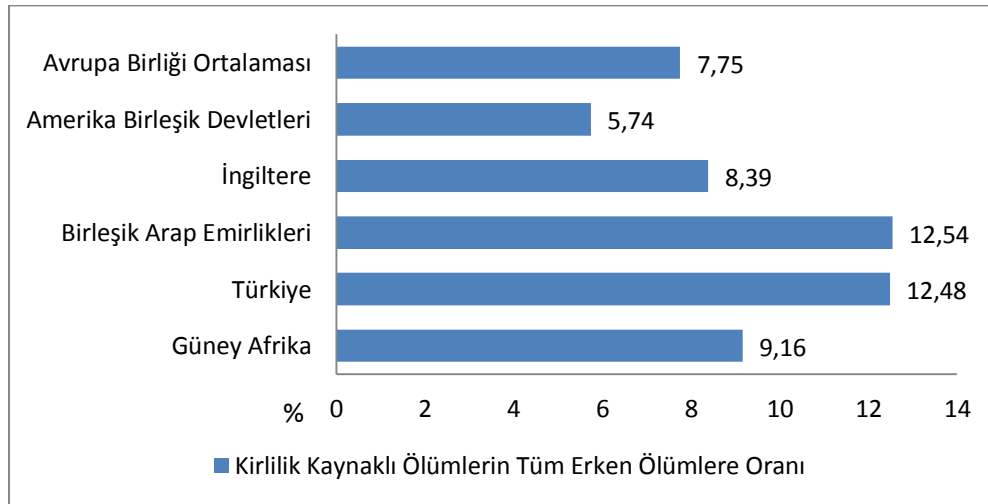

Çevre Kirliliği 9 milyon insanın erken ölümünden sorumlu

Tıp dünyasının en önde gelen akademik yayınlarından Lancet'te yayınlanan ve 2015 yılını temel alan yeni çalışma, çevre kirliliğinin küresel ölümlerin yaklaşık yüzde 16'sından sorumlu olduğunu ortaya koyuyor. Hava, su, toprak ve çalışma ortamındaki kirlilik, dünyada her yıl 9 milyon insanın erken ölümüne sebep oluyor. Bu rakam dünyada AIDS, tüberküloz ve sıtma kaynaklı tüm ölümlerin toplamının üç katından daha fazla. **Türkiye'de ise çevre kirliliği her yıl yaklaşık 42bin kişinin erken ölümüne sebep oluyor[1].**

189 ülkede yapılan çalışmaya göre, çevre kirliliği kaynaklı ölümlerin %92'si orta ve düşük gelir ortalamalarına sahip ülkelerde yaşanıyor. Avrupa Birliği'nde ise her yıl 400.000 insan çevre kirliliği yüzünden hayata veda ediyor. Bu rakam, Avrupa Birliği'ndeki tüm ölümlerin yüzde 7.8'ine denk geliyor.

Türkiye'nin karnesi de pek iyi değil

Lancet Kirlilik ve Sağlık Komisyonu tarafından 189 ülkenin ele alındığı çalışmada Türkiye'den de veriler bulunuyor. Rapor'a göre Türkiye'de çevre kirliliği her yıl yaklaşık 42 bin insanın erken ölümüne sebep oluyor. Ülkemizde her 100 kişi'den yaklaşık 13'ü çevre kirliliği kaynaklı nedenler yüzünden hayata erken veda ediyor. Bu oran İngiltere'de yüzde 8.3 iken ABD'de ise yüzde 5.7. Türkiye ile benzer oranlara sahip ülkelerin başında yüzde 12.54 ile Birleşik Arap Emirlikleri Geliyo.

Raporun bulgularını değerlendiren **Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)'den Doç. Dr. Çiğdem Çağlayan** "Rapor çevre kirliliğinin insan sağlığına olan etkilerinin vahim boyutlara ulaştığını gösterirken aynı zamanda gelişmiş ülkelerde çevre kirliliğine karşı yürütülen politikalar sonucunda çevre kirliliğinin etkilerinin azaltılabileceğini de vurguluyor. Türkiye de ulusal ve kentsel planlama süreçlerinde kirliliğin önlenmesini birinci önceliği yapmak zorundadır. Sağlık Bakanlığı da kirliliğin önlenmesine yönelik stratejileri 'Bulaşıcı Olmayan Hastalıkların Önlenmesi ve Kontrolü için Küresel Eylem Planı' çalışmalarının planlama süreçlerine entegre etmelidir." dedi.

Türkiye'de en çok hava kirliliği öldürüyor.

Türkiye'de çevre sorunları arasından en çok erken ölüme ise **hava kirliliği** sebep oluyor, Raporun bulgularına göre **hava kirliliği Türkiye'de her yıl yaklaşık 30bin kişinin erken ölümünden sorumlu**. Bu ölümlerin çoğu, kalp hastalığı, felç, akciğer kanseri ve kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOA) gibi bulaşıcı olmayan hastalıklardan kaynaklanıyor.

Halk sağlığı uzmanı Prof. Dr. Kayıhan Pala, "Kirlilik halk sağlığı ve çevre için önemli riskler taşıyor ve sınır tanımıyor. Çevre ve hava kirliliği sağlık, refah ve insan haklarını etkileyen büyük bir tehdittir ve başta çocuklar, yaşlılar ve yoksullar olmak üzere en savunmasız kişileri oransız bir şekilde etkiler. Ülkemizdeki hava kirliliğini azaltarak inme, kalp hastalıkları, akciğer kanseri ve astım da içinde olmak üzere kronik ve akut solunum sistemi hastalıklarının yükünü azaltabiliriz. Hükümet hava kirliliğini önlemek konusunda ivedi olarak adım atmalıdır" dedi.

Sağlık ve Çevre Birliği (HEAL)'in Türkiye danışmanı Funda Gacal ise; "Raporun bulgularına göre dış ortam hava kirliliği Türkiye'de en çok ölüme sebep olan kirlilik türü. Türkiye'de her yıl 30bin kişinin erken ölümünden sorumlu hava kirliliği ile yaşamak bir kader olmamalı. Enerji üretim biçimimiz başta olmak üzere temel politikalarımızı, tüketim biçimimizi ve enerji verimliliğini yeniden ele almak zorundayız" diye konuştu.

Editöre Notlar:

Lancet Kirlilik ve Sağlık Komisyonu sağlık ve çevre alanında çalışan 40'ı aşkın uluslararası uzmanı bir araya getiren bir projedir. Yine Lancet'in yayınlamış olduğu "Global Burden of Disease" çalışmasının verilerini kullanarak dış ve iç orta hava kirliliğini, su, toprak ve iş yeri kirliliğini sosyal ve ekonomik yönlerden ele almaktadır.

Ekler:

[1] Erken ölüm istatistikleri: http://env-health.org/IMG/pdf/lancet_cevre_kirligi_ulkeler_verisi.pdf

[2] Tüm rapor: <http://gahp.net/commission-pollution-health/>

İletişim:

- Funda Gacal, HEAL Türkiye Sağlık ve Enerji Politikaları Danışmanı, fundad@env-health.org, +90 506 251 2186

Sağlık ve Çevre Birliği (HEAL) çevrenin insan sağlığı üzerindeki etkileri kapsamında çalışmalar yürüten, Avrupa'nın önde gelen sivil toplum kuruluşlarından biridir. Sağlık çalışanlarını, hastaları, yurttaşları, kadınları, gençleri ve çevre uzmanlarını 75'den fazla üye kuruluşunun desteğiyle temsil eden

HEAL sağlık alanında karar verme süreçlerinde bağımsız uzmanlık ve kanıt sağlar. HEAL üyeleri arasında

uluslararası ve Avrupa ölçeğinde çalışan kuruluşların yanı sıra ulusal ve yerel gruplar da vardır.

Websitesi: www.env-health.org. **HEAL'i takip edin;** **Facebook** **Twitter** **@HealthandEnv**